

ELS ECOLOGISTES EXIGEIXEN LA SOCIALITZACIÓ TOTAL DE L'ESPAI

Mans sobre el penyal

Dos anys després que la Generalitat comprara a l'empresari José Mas Capó el penyal d'Ifac, la constructora Ballester té previst edificar 100.000 m² a la banda nord de la roca. Els responsables d'aquesta empresa immobiliària han declarat a EL TEMPS que en el moment que es posen d'acord amb l'Ajuntament de Calp s'iniciaran les obres.

Dalt, Calp. Baix, construcció il·legal enderrocada per Obres Públiques.

Roser Jàfer

La compra del penyal d'Ifac per part de la Generalitat valenciana, el desembre de 1986, tancava un llarg procés de negociacions amb el propietari de la roca, José Mas Capó, i era interpretada per l'opinió pública com un triomf de la voluntat de recuperar el valor històric, ecològic i simbòlic del penyal. Ara, dos anys després, la imminent edificació d'una zona de cent mil metres quadrats, que no va ser adquirida pel govern valencià, ha fet que grups ecologistes denuncien l'actitud de la Generalitat, de la Conselleria d'Obres Públiques i de l'Ajuntament de Calp en la negociació que va permetre recuperar, per a ús públic, el penyal d'Ifac.

Promeses en va

D'una àrea total d'influència del

penyal d'un milió dos-cents mil metres quadrats, la Generalitat va comprar-ne un milió cent mil, amb la promesa, feta pel conseller d'Obres Públiques i Urbanisme, Rafael Blasco, d'adquirir, progressivament, la zona restant, però la promesa ha quedat en no res i les hipotètiques converses per a socialitzar, al cent per cent, el Gibraltar valencià, no s'han encetat mai.

Quan tot just s'acaba de presentar el projecte de rehabilitació arquitectò-

Maqueta de rehabilitació arquitectònica de les cases del parc natural.

nica de dues cases del Parc Natural i la seua adaptació com a Centre d'Informació, Interpretació i Aula de la Natura, EL TEMPS ha tingut notícia que la constructora Ballester, que l'any 83 es perfilava com a possible propietària del penyal, té previst edificar a la banda nord de la roca, a la platja de la Fossa. Els responsables d'aquesta empresa immobiliària han declarat a EL TEMPS que «encara no saben quin tipus de construcció s'edificarà, però que en el moment que es posen d'acord amb l'Ajuntament de Calp iniciaran les obres».

Construccions Ballester, que nega que la zona urbanitzable siga de 100.000 metres quadrats, ja que donat el caràcter rocós del terreny només es podran aprofitar entre uns 15 i uns 20 mil metres, està disposada a complir la normativa del Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU) de Calp, és a dir, la construcció només tindrà cinc plantes i haurà de ser de baixa densitat.

El penyal d'Ifac, tot un mite

Historiadors, científics i escriptors han parlat del penyal d'Ifac des de fa segles. D'hipòtesis, n'hi ha moltes i variades. Per a alguns qui, el penyal podria haver estat el molló del regne dels tartessos, les columnes d'Hèrcules o possible seu de mítiques poblacions com Alonis o Hemeroskopeion. Sens dubte, i deixant de banda aquestes teories que poden semblar de ciència-ficció, el penyal havia de tenir per als navegants de la Mediterrània un gran valor simbòlic. Des del cim de la roca es podien controlar les incursions dels enemics i, com no, dels pirates, però, alhora, el penyal ha estat, també, refugi per als oriünds. Per això, el caràcter reverencial de la roca.

De les restes arqueològiques s'han extret, també, aproximacions al passat. Cavanilles, quan a finals del XVIII va trobar-hi deixalles d'un viver de peixos, va arribar a la conclusió que provenien d'un antic teatre romà, les grades del qual devien mirar al mar, o de mosaics pertanyents a alguna vila romana.

Al penyal hi ha, també, restes d'un fortí bizantí del segle VI; d'una muralla musulmana posterior i els originals dels murs i torres de la vila d'Ifac, que daten dels segles XIII al XVI, quan es despobla, definitivament, aquest Ifac medieval. Posteriorment, no ha quallat cap intent de construcció d'instal·lacions defensives, ni tan sols quan una inversió barbaresca, després del 1637, es va endur captius quasi tots els habitants de Calp.

Si tenim en compte aquest passat, meitat història, meitat llegenda, és fàcil entendre que el valor del penyal d'Ifac va més enllà de la singularitat de l'ecosistema. És un mite i un símbol per als calpins, en particular, i per al País Valencià en general. □

Per a les organitzacions ecologistes, però, «si aquest projecte es du a terme, l'impacte medi ambiental serà molt més greu que el que podien haver causat els dos immobles del penyal que van ser enderrocats per ordre de la Generalitat, ja que la zona de propietat privada es troba només a deu metres més avall del Parc Natural».

El cert és que tot fa pensar que la Conselleria d'Obres Públiques, principal artífex de la compra del penyal, va ofe-

la mateixa oferta turística del municipi».

Dues cases per al 90

Mentre els ecologistes intenten demostrar que el projecte de Construccions Ballester ja està en marxa, i per això s'hauria ensorrat, el desembre passat, el palauet Villa París (propietat dels Quesada, famosos intermediaris de grans artistes, amb seu a Madrid i filials per tot el món), la Junta Rectora del Parc Natural, amb represen-

l'ordenació del territori protegit, graduant la protecció que s'estableisca, amb delimitació de les àrees de diferent utilització, destinació i les previsions necessàries per a la infraestructura, l'equipament, les construccions i els serveis del Parc Natural». L'avanç del Pla Especial del penyal d'Ifac ja s'ha presentat a la Conselleria d'Obres Públiques, que li ha de donar el vist-i-plau provisional per a passar després un període d'al·legacions d'un mes i ser aprovat, definitivament, pel consell executiu. El Pla Especial podria entrar en vigor, si es compleixen tots aquests terminis, la primavera que ve.

La riquesa d'Ifac

Amb 332 metres d'alçada, el penyal d'Ifac és un gran promontori calcari escarpat cap a la mar, unit a terra per un istme estret i ha estat esmentat, des de l'antiguitat, com a fita geogràfica de la Mediterrània occidental. En el marc del seu entorn de cales i penya-segats, representa una singularitat geomorfològica en el litoral del País Valencià, del qual constitueix un dels paisatges més característics. A tres quilòmetres de Calp, a la Marina Baixa, el penyal d'Ifac dona, pel nord, a la platja de la Fossa i, pel sud, a l'ansa de Calp. A l'esquena de la roca hi ha una zona humida, el Saladar, gairebé tota convertida en salines.

Per a Emili Laguna, del Servei de Protecció de recursos naturals de la Conselleria d'Agricultura, «la flora i la fauna del penyal d'Ifac tenen una importància excepcional perquè, donada la seua estructura geomorfològica, és un tombolo difícil de trobar a la Mediterrània i només comparable al de Gibraltar i Península, i això ha permès una evolució singular i, de vegades, única». Al penyal hi ha més de tres-centes plantes diferents, amb un gran valor aromàtic i condimentari i moltes d'aquestes s'han recuperat gràcies a la repoblació portada a cap per la Conselleria. Aquest és el cas del timó d'Eivissa, que havia desaparegut pràcticament del penyal i que ara se'n torna a trobar-hi.

La fauna està condicionada pel caràcter abrupte del penyal i la seua proximitat al mar. A banda de la riquesa malacològica en pulmonats terrestres, que comparteix amb la resta de la comarca, hi destaquen particularment dos grups faunístics: els coleòpters i les aus. La flora i la fauna marines són igualment interessants, amb una àmplia gamma de comunitats biòtiques segons la profunditat i les peculiaritats del substrat rocós. □

Els edificis que es construeixen al penyal s'han d'ajustar al PGOU.

rir contraprestacions a la immobiliària Ballester durant les negociacions. Aquesta hipòtesi, sobre la qual la Conselleria no opina, és avalada, en canvi, per l'alcalde de Calp, la socialista Violeta Rivera, que assegura que «quan es va comprar la roca, la Conselleria va cedir en alguns aspectes perquè el més important era fer-se amb el penyal. A mi no em sembla bé que s'urbanitze aquella zona, però en tot cas això és un mal menor i l'edifici s'haurà d'ajustar al PGOU».

Si la Conselleria consenteix o, simplement, no es pronuncia sobre l'edificabilitat d'una àrea adjacent al penyal, els ecologistes insisteixen a dir que s'està incomplint el decret de la Generalitat valenciana que, el gener de 1987, declarava Parc Natural el penyal d'Ifac, on es deia que «el desenvolupament turístic del poble de Calp ha provocat en els últims anys un ràpid avanç en la urbanització de l'entorn del penyal, i ha ocupat, fins i tot, àrees de la base del promontori. Aquest procés, a més de posar en perill els valors ecològics de l'àrea, n'amenaça greument la qualitat paisatgística i cas de continuar sense control, pot comprometre

tants de les Conselleries d'Obres Públiques, Economia i Agricultura, de l'Ajuntament de Calp i de la Diputació d'Alacant, té la vista posada en la rehabilitació de dues cases del parc. El projecte ja s'ha adjudicat i podria estar acabat el 1990, amb un pressupost de 104 milions de pessetes.

A més de la rehabilitació de les dues cases, futures seus d'un centre d'informació i d'una aula de la natura, la Junta Rectora té prevista la reparació i el condicionament dels accessos, il·luminació i regeneració paisatgística, entre altres. Perquè cap d'aquestes mesures no altere l'ecosistema del penyal, els arquitectes responsables del projecte s'han pronunciat sobre la necessitat que «tant els materials com els sistemes constructius usats, en la seua expressió compositiva i de llenguatge, responguen als utilitzats a l'entorn i als invariants de la zona en particular i de l'arquitectura mediterrània en general».

La tasca més important, però, que té encarregada la Junta Rectora és l'elaboració del Pla Especial del Parc Natural, ja que en aquest document quedarà fixada «l'estructura general de